

Play is not at mood, it's a mode

Samtaler med Flemming Mouritsen i perioden 2008 til 2012 ved Herdis Toft og Karin Esmann Knudsen

Du har forholdt dig kritisk til begreber som stemning og flow?

– Det handler også om, at begrebet stemning er et fuldstændig gummiagtigt begreb. Det kan man ikke lave topografi på. Men det bør man gøre. Også begrebet flow. Det fungerer på alle ledder og kanter, ikke bare i forhold til leg. Hvad enten det er arbejde, eller det er leg, det er ikke et begreb, der kan bruges til at identificere legen. Når legen lykkes, er den så mange stemninger. Den er alt muligt, og det skifter hele tiden. Og det er den der spændingshistorie, der gør, at det skifter. Hvis den ikke var der, hvis det ikke hele tiden var sådan, at man kunne falde ud og ind og op og ned, jamen, så var der ingen leg. Altså hvorfor fanden skulle man så gøre det?

Hvad er det, der er mere ved legen end stemningen? Altså legende stemning, det er jo ikke et begreb for leg, det er nærmest et underbegreb.

– Jeg tror, det er fra Caillois, han har det der med at blive svimmel. Huizinga har det vist også. Jeg ser det som en psykologisering, og det er klart, det er også et biprodukt i legen. Det er et spektrum af stemninger og af intensitet og af alt muligt. Men det kan lige så godt være kramper i maven for fanden, som det kan være det frie flow. Og det kan opnås i så mange andre aktiviteter, altså det kan også være ved at løbe og ved at cykle.

Hvad er det, der kun kan opnås gennem leg?

– Der er det engelske udtryk, det tror jeg også jeg har brugt: play is not at mood, it's a mode, altså en måde. Det er dér Bateson's begreb om *framing* kommer ind, at legen er en anden type aktivitet. Der er en kategoriforskel, og det, der er det grundlæggende i den kategoriforskel, og som vi har vanskeligt ved at tænke i vores kultur, det er, at dét at lege kan gælde hvad som helst, også æstetiske udtryk. Det er så at sige i en anden rangorden. Det er ikke dét, det kommer an på. Det må være for at opnå noget, ikke, hvad enten det er en stemning eller det er en konkurrencefordel. Eller hvad fanden.

Stemmingsbegrebet, det rummer ikke topografien, det rummer ikke begrebet om mode, det fokuserer på mood, og mood er ikke et begreb, der definerer leg.

– Jeg har prøvet at fange det hos J.P. Jacobsen, og også til dels hos H.C. Andersen, og så er der begrebet om stilholdning fra arbejdet med Søndags BT. Jeg tror nok, jeg bruger tilstandsbegrebet om den. Jeg skelner mellem oplevelse og følelse, eller rettere, fornemmelse og følelse. Jeg ser følelsen lidt på samme måde som legen, som en udadgående, aktiv historie, i forhold til fornemmelsen som er mood-agtig. Følelsen er skolet på en måde, kulturudviklet, øvet. Den kan øves, mens fornemmelsen

er det, som så at sige bare er der. Det er det samme med leg. Leg kommer ikke ud af luften. Vi er nok født med det. Jeg tror faktisk, at vi har et biologisk beredskab, og at det er nødvendigt for os som art og

for overlevelsens skyld. Men det kommer ikke bare ud. Og vi skal arbejde også, vi kan jo ikke lade være. Den der fra *Projekt afvikling*, jamen kan det ikke være lige meget, bare vi... leger.